

FIGYELŐSZOLGÁLAT

Ebben a rovatban folyamatosan közöljük a külföldi szaklapokban megjelent, műszaki könyvtárakat érdeklő folyóiratcikkek rövid ismertetését.

676.815.2

Átvilágításos rendszerű lyukkártya. - Tidskrift för Dokumentation, 1957. 5.sz. p. 54. T:OMK.

A cikk röviden ismerteti a lyukkártyarendszer lényegét. Ennél a kártyán koordinátarendszerű hálózat van, melynek kereszeiben vagy csomópontjain lévő sorszámok egy fogalomra vonatkozó dokumentumok bejelölését teszik lehetővé. A bejelölés lyukasztással történik, a sorszámok pedig rendszerint a dokumentumok numerus currensei. Ha a kártyán fény ellenében áttekintünk, leolvashatjuk róla, hogy a fogalomra milyen számú dokumentum nyújt felvilágosítást. Komplex fogalmakra vonatkozó irodalom keresése esetén az egyes részfogalmak kártyáit egymásra fektetjük és ezeket átvilágítva megkapjuk a vonatkozó dokumentumok sorszámait. A lyukkártyarendszer különböző típusai országoként más-más elnevezés alatt futnak: - SELECTO - Franciaország; - PEEK - O - BOOKCARDS - Egyesült Államok; EKAHA, ALLFORM - Németország; FINDEX - Svédország. A fentiek közös vonása, hogy a lyuk részére négyzetű beosztást alkalmaznak. Eltér tőlük a Hollandiában használt DELTA-kártya, melyen romboidok képezik a hálózatot - nagyobb helykihasználás céljából - és a bejelölést nem a romboidokban, hanem az elválasztó vonalak csomópontjain végzik. Ez a lyukkártyarendszer legnagyobb fejlődést Amerikában érte el. A National Bureau of Standards már évekkel ezelőtt készített műszerekről egy kartotékrendszerrel a technikával.

Ennek a rendszernek a továbbfejlesztését jelenti a szintén amerikai MICROCITE-MATRIX elnevezésű lyukkártya. Egy kártya $3\frac{1}{4} \times 7\frac{3}{8}$ Zoll méretű/ 1000 mikrokivonatot foglal magában, azaz a kocka nem a dokumentum bejelölésére szolgáló lyukat, hanem magának a vonatkozó dokumentumnak a mikroreferátumát tartalmazza. Ha a Microcitekártyát átvilágításos

rendszerü lyukkártya alá tesszük, alsó megvilágítás mellett a lyukkártyán bejelölt dokumentum mikrotartalomkivonata mikroszkóppal olvasható. Míg felső megvilágítás esetén negatív Microcite-ről egy fotóérzékeny papírra másolat is készíthető.

A lyukkártya e fajta rendszerére vonatkozóan a cikk bibliográfiai adatokat közöl, és közli az illető lyukkártyát gyártó vállalat nevét és címét. /M.L.-né/

027.6

Vállalati könyvtárak sorsa jó és rossz időben. - Tidskrift för Dokumentation, 1957. 3. sz. p. 25. T:OMK.

A vállalatok vezetői már régen belátták, hogy szükséges a vállalatához tartozó saját, jól szervezett könyvtár és az általa nyújtott irodalomszolgálat. Ezt bizonyítja a sok újonnan létesített vállalati könyvtár is. Azonban az utóbbi idők piacviszonyai a vállalatokat bizonyos takarékossági intézkedésekre kényszerítik. Racionalizálásokat hajtanak végre, melyek minden esetben elsősorban a vállalatok könyvtárait érintik. Sok esetben az átszervezés következményeként a könyvtárat képzetlen egyénre bízzák. Lemondanak a "saját" irodalomszolgálatról, nem látva, hogy az igazi racionalizálást éppen a saját könyvtár biztosítja, mely ismeri a vállalat speciális problémáit és azonnal szállítja a megfelelő szakirodalmat. Ez a segítség nem helyettesíthetetlen a megfélemlített könyv- és folyóiratgyűjteménnyel, de még a megrendelhető és egyébként értékes referenzkارتatókkal sem. Az olyan racionalizálási intézkedés, mely rövidíti a könyvtárat, hibás és maga a vállalat lesz kénytelen tapasztalni az ebből származó kárt. /M.L.-né./

02:389.6

Szabványosítás a könyvtárakban. - BODEN, H. - Der Bibliothekar, 1958. jan. p. 79-85. T:OMK.

A könyvtártechnikában hosszú idő óta alkalmaznak szabványokat. A Német Szabványbizottság által megállapított ún. DIN szabványok könyvtári szempontból is jelentősek. Többek között kiterjednek a szabványos írásra, a papírméretekre, az irodalmi beszámolók készítésének irányelveire, a nép- könyvtárak formanyomtatványaira, a gépirás szabályaira, a korrektúra jelekre és magyarázatokra, és a könyvméretekre.

A szabványosítás feladata a könyvtárügy területén elsősorban az, hogy a könyvtártechnikában egységes szempontokat érvényesítsen. Fontos szempont pl. a könyvtári terminológia

egységessége. Ezen a téren nincsenek ugyan nagyobb hibák, de mégis sok még a tennivaló.

Nem minden esetben célszerű az egész könyvtárhálózatra érvényes részletes előírások kiadása, sőt gyakran helyesebb keretutasítások közzététele, melyek alapján az egyes könyvtárak maguk készíthetik el házi szabványaikat ezen túlmenően célszerű volna, ha a Német Szabványbizottság könyvtárügyi szakbizottsága dolgozna ki Németország mindkét részének könyvtárai számára ajánlható szabványokat. A Szabványbizottságtól függetlenül a Német Demokratikus Köztársaság területén az illetékes szakminisztérium, vagy a Szabványügyi Hivatal is életbeléptethetne kötelező könyvtári szabványokat. /G.I./

026:63/439/

A magyar Országos Mezőgazdasági Könyvtár. - DINNYÉS, L. - UNESCO Bulletin for Libraries, 1957. okt. p. 247-248. T:OMK.

Az 1951-ben alakult könyvtár állománya ma 120 000 kötet könyv, 13 000 fordítás és 1000 kurrens folyóirat. 47 ország 500 könyvtárával áll cserekapcsolatban. Dokumentációs, bibliográfiai és fordító szolgálatot végez. Kéthavonként kiadja a külföldi mezőgazdasági szaklapokban megjelent cikkek ismertetését tartalmazó lápszemléjét. Angol, orosz és német nyelven negyedévenként bulletinban adja közre a magyarországi lapokban megjelent szakcikkek kivonatait. /B.S./

027.2/439/

A Magyar Tudományos Akadémia könyvtára. - HARASZTHY Gy. - UNESCO Bulletin for Libraries, 1957. okt. p. 246-247. T:OMK.

A könyvtárat 1826-ban gr. Teleki József alapította, 30 000 kötettel. A nyilvánosság számára 1844-től vált elérhetővé. 1955-ben állománya meghaladja az 500 000 kötetet, átlagos évi gyarapodása 16 000 kötet és 3 000 féle folyóirat. Cserekapcsolatot tart fenn 72 ország 1259 tudományos intézetével. /B.S./

025.6:658.564

Gépek alkalmazása a könyvkölcsönzésnél. - PARKER, R. H. - Library Trends, 1957. jul. p. 35-41. T:OSzK.

A könyvkölcsönzésnél alkalmazott rendszerek történeti áttekintése, különös tekintettel a gépesítésre. A tanulmány az Egyesült Államokban folyó 75 éves gyakorlatot tekinti át. /B.S./

A szovjet irodalom kutató könyvtára. - KOTEN, B. -
Library Journal, 1957. nov. p. 2874-2875. T:OKK.

A Kulturkapcsolatok Könyvtára 30 éve működik New York államban. Kizárólag a Szovjetunióra vonatkozó anyagot gyűjt; angol, orosz és egyéb nyelvű ilyen anyaga 35 000 kötet könyvet és brosurát foglal magában. 1938 óta gyűjteménye átfogónak mondható.

A könyvtár ingyenesen áll a nagyközönség rendelkezésére, duplum anyaga két heti időtartamra kölcsönözhető. Irodalomkutatásokat is végez, óránként 10 dolláros áron. Cserekapcsolatai révén ugyyszólván minden kívánt művet be tud szerezni, még az általában nem kapható kiadványokat is, pl. a szovjet napilapok kumulatív indexeit. Tervbevette gyűjteményeinek kiegészítését egyedülálló példányokkal is, ezzel kapcsolatban a könnyen elérhető és általános érdeklődésre számot tartó irodalom beszerzését más könyvtáraknak engedi át. /B.S./

373.639:02/47/

Könyvtárosképzés a Szovjetunióban. - AHLSTEDT, W. -
Biblioteksbladet, 1957. szept. p. 602-605. T:OSzK.

A szovjet könyvtárügy gyors fejlődése megkövetelte és megköveteli a könyvtárosképzés kiszélesítését is. Az 1934-ben hozott intézkedés új korszakot nyitott a könyvtárosok szervezett oktatásában. Jelenleg három fajta könyvtáros iskola működik a Szovjetunióban.

Az ugynevezett könyvtáros technikumban képezik a közművelődési könyvtárak beosztott dolgozóit. 1952-ben 25 ilyen iskola volt Oroszországban és 16 Ukrajnában, amelynek tanulói az általános iskola 10 osztálya elvégzése után másfél éves oktatásban részesültek.

Leningrádban és Moszkvában könyvtáros intézetek működnek. Ezek felsőbbfoku képzést nyújtanak: a 10 általános után 4 éves oktatásban részesítik a leendő könyvtárosokat. Szigorlat után a tudományos kutatói munkára hajlamot és alkalmasságot mutató könyvtárosok 3 éves aspirantúra keretében folytathatják könyvtártudományi tanulmányaikat. /B.S./

024.5/42/

Könyvtári felvilágosító szolgálat Manchesterben.
- SMYTH, A. L. - Manchester Review, 1957. 8. sz. p. 25-27.

Az elmúlt 60 év alatt Angliában is igen sokat fejlődött a könyvtári tájékoztató szolgálat és a felvilágosítá-

sok gépi uton történő továbbítása az érdeklődőknek. A telefon-felvilágosítást először 1899-ben vezette be egy new-yorki könyvtár, de például Manchesterben csak az első világháború után létesítettek ilyen szolgálatot. Az elmúlt 20 évben ennek igénybevétele nagymértékben megnőtt és ma már a manchesteri reference szolgálattal rendelkező könyvtárak évenként kb. 18 000 információt adnak telefonon. 1955-ben a könyvtárak csatlakoztak a Telex táviróhálózathoz. Ezzel kiküszöbölik az elhallásokból eredő hibákat, és olcsóbban elérhetőkké válnak távolabbi érdeklődők részére. A Telex-hálózatban az első 12 hónap alatt 1789 választ közvetítettek a könyvtárak./ Ezeknek kb. 45%-a kereskedelmi jellegű adatközlés és felvilágosítás volt./ /B.S./

02:389.6/439/

Könyvtári szabványok Magyarországon. - MORAVEK E. -
Biblos, 1957. 6. sz. p. 69-76, 117-124. T:OSZK.

A magyar könyvtárügy szervezetének változása 1949-től. Az adminisztráció és a katalogizálás szabványosítása. Az 1953 óta kapható nyomtatott katalóguscédulák ismertetése.
/B.S./

023:407

Könyvtárosok és nyelvismeret. - ENGLEFIELD, D. J. T. -
Librarian, 1957. aug. p. 151-152. T:OSZK.

A könyvtárügy egyre inkább megköveteli a könyvtárosoktól idegen nyelvek ismeretét. A szakkönyvtárak és nemzeti könyvtárak gyakran követelésként állítják fel könyvtárost kereső hirdetéseikben a nyelvtudást, de az egyetemi, főiskolai, és a közművelési könyvtárak már jóval ritkábban, pedig ajánlatos, hogy a könyvtárak mindenütt az idegen nyelveket és a ritka nyelveket beszélő jelentkezőket részesítsék előnyben. Angliában a Royal Society of Arts vizsgái szolgálhatnak a nyelvtudási fokozatok mértékéül, - az intézmények fizessék könyvtárosaik vizsgadíjait.

A nyelvtudás fokozott megkövetelése a könyvtárosoktól különösen jelentős: 1. A külföldi anyag megértése és a reference szolgálat szempontjából. 2. A könyvtáros képzettségének emelkedésével alkalmassá válik magasabb beosztásra is. 3. Lehetővé teszi a könyvtárosi státushelyek magasabb díjazását. 4. Olyan időben, mikor a világirodalomban az angol nyelven megjelenő művek száma százalékosan csökken. /B.S./

Könyvtárhálózat és a jelentőség növekedése. - RANGA-NATHAN, S. R. - Libr. 1957.-7. sz. p. 121-144. T:OSzK.

A könyvtári szolgálat jelentősége legfőképpen a következő öt területen fokozódik állandóan:

1. A termelékenység emelése gazdasági téren;
2. Dokumentáció a kutatómunka szolgálatában;
3. A demokratikus eszmék terjesztése, politikai vonatkozásban;
4. A szabadidő hasznosítása és az irodalmi termékek megőrzése, mint kulturális feladat;
5. Nevelésügyi vonatkozásban a könyvtár, mint az iskolai oktatás "szíve".

Fenti feladatoknak ma már nem egyes könyvtárak, hanem könyvtár-hálózatok tesznek eleget, s céljaik elvégzése közben bizonyos ellentétbe kerülnek egymással. /B.S./

374.4:02/48/

Félfüggetlenített könyvtárosok képzése Skandináviában.

- IVERSEN, N. - Bogens Verden, 1957. szept. p. 289-294.

A dán, svéd, norvég és finn vidéki könyvtárakban dolgozó nemhivatásos könyvtárosok képzésének összehasonlítása. Dánia kivételével /ahol az oktató és a hallgatók közti személyes kapcsolatra helyezik a fő hangsúlyt/ az összes skandináv országokban levelező-oktatás formájában képezik ki ezeket a könyvtárosokat.

A legáltalánosabb képzés 10-12 napos tanfolyamokon folyik. /Dániában és Svédországban könyvtárakban, Norvégiában és Finnországban iskolákon, vagy főiskolákon./

A tanfolyamok tematikája a különböző országokban nem azonos, - Dániában pl. kevés figyelmet fordítanak a feldolgozó munkára, mivel ezt a központi könyvtárak végzik el, és ehelyett az olvasószolgálati munka ismertetését hangsúlyozzák. /B.S./

018.11

Néhány általános gondolat a központi címjegyzékekről.

- BJORKBOM, C. - Biblioteksbladet, 1957. szept. p. 589-596. T:OSzK.

Többé kevésbé átfogó jellegű központi katalógus több országban található 1 példányban, de eddig csak egyetlen ország /Németország/ vállalkozott annak nyomdai kiadására. Ennek a 150 kötetre tervezett Deutsche Gesamtkatalog című

katalógusnak kiadása 1930-ban kezdődött meg, de csak 13 kötet jelent meg. Munkálatai a háború miatt félbeszakadtak.

A nyomtatott központi katalógus kiadása nemcsak költséges vállalkozás, hanem amellett töredékessé válik azáltal, hogy mire a mű elkészül részben időszerűtlenné válik.

Svédországban 70 éve más módszert választottak a K.C. publikálásának megoldására. Évenként egységes szerzeményezési jegyzéket Almanna Katalogen-t /röviden A.K.-t/ adnak ki, amely 1886-os eredetét tekintve a legrégebbi multu ilyen fajta katalógus a világon. Most jelent meg 70. kötete, illetve évfolyama. Az A.K. tárgykör szerint /betűrendes mutató nélkül/ 100 svéd nagykönyvtár évi beszerzéseinek jegyzékét tartalmazza, bizonyos korlátozásokkal. Ezzel párhuzamosan kisebb szakterületek teljesebb jellegű K.C.-ket is kiadnak, pl. a Technikai Főiskola, a Svédországban található műszaki folyóiratok jegyzékét. /B.S./

77.039.068.2

Mikromásoló műhely berendezése. - PORCHEZ, J. - Bulletin des Bibliothèques de France, 1957. okt. p. 705-709. T:OSZK.

Minimális igényeket kielégítő mikrofilm laboratórium leírása, melyben egy többféle munka elvégzésére alkalmas operatőr 7 órás munkanap alatt folyamatos munkával minimálisan 800-1000 negatív kép felvételét és előhívását készítheti el.

A felszerelés és üzemeltetés költségei. /B.S./

027/47/"71"

Élesen szóló számok. - POLUBOJARINOV, M. - Bibliotekar' 1957. nov. p. 7-13. T:OMK.

A Szovjetunióban lezajlott kulturforradalom fényes bizonyítékát szolgáltatja a könyvtárak fejlődése. Elsősorban természetesen a közművelődési könyvtárhálózat mutat nagy fejlődést, de ugyanilyen képet kapunk a műszaki könyvtárügyre vonatkozó adatok elemzéséből is.

A műszaki és egyéb jellegű szakkönyvtárak megoszlása a Szovjetunióban 1954-ben.

Könyvtár típus:	Könyvtárak száma:	Könyvvállomány:
Igazg.szervek	15.526	90,268.000
Vállal.gépáll.szovh.	8.990	36,383.000
Főiskolák	775	114,263.000.
Középf.szakisk.	3.705	58,930.000
Tudományos intézetek	2.168	98,727.000

Ipari technikumok	2.773	17,106.000
Korh., egészségü.intézm.	3.350	5,307.000
Egyéb	19.306	157,433.000
	56.593	578,417.000

Míg 1934-ben az üzemek, gépállomások és szovhozok 2426 műszaki és egyéb szakkönyvtárral rendelkeztek, 1956-ban már 19 000 könyvtár működött, vagyis az 1934 évinek 8-szorosa. Ugyanezen könyvtárak állománya ez idő alatt megtizenkétszeresződött. /B.S./

027.54/73//091/

11 börönd könyv volt a törzsállomány. Az amerikai Kongresszusi Könyvtár története. - A.D. - Dokumentation, Fachbibliothek, Werskbücherei, 1957. nov.-dec. p. 208-210. T:CSzK.

Az Egyesült Államok második elnöke John Adams 1800-ban 500 dollárt engedélyezett az amerikai Kongresszus Könyvtárának felépítésére. Ebből az adományból nőtt ki a világ egyik legnagyobb könyvtára, melynek alapját 11 börönd Londonban vásárolt könyvvel vetették meg.

Ma a Library of Congress két épületének alapterülete 140 000 m², polcainak hosszúsága 400 km. Állománya 31 millió könyvtári egység /ebből 10 millió könyv, 13 millió kézirat, a többi ujság, folyóirat, plakát, film hanglezem, partitúra, stb./

Forgalmára jellemző, hogy az elmúlt év alatt 25 millió-nál több könyvet adtak ki 10 millió olvasónak. /B.S./

027.54/73//091/

A Szovjetunió Állami Lenin Könyvtára. - Indian Library-es, 1957. 11. sz. p. 160-162.

1862-ben 100 000 kötetel alapították meg a moszkvai Rumjancev muzeum könyvtárát, és kötelespéldány jogot biztosítottak részére. Állománya 1917-re 1 millió kötetre nőtt, de ekkor nem volt megfelelő számú személyzete, és szakozási rendszere sem volt kielégítő.

Lenin ekkor a könyvtárügy ujjaszervezése kapcsán a Rumjancev könyvtárát Moszkva és a Szovjetunió központi könyvtárává tette. 1919-re dolgozóinak száma 280-ra emelkedett és olvasói 1913-1922 között, megkétszereződtek. 1925-ben a könyvtár felvette mai nevét. 1941-ben állománya már elérte a 10.6 milliót, és ettől kezdve sokrétű katalógushálózattal rendelkezik. A második világháború előtt a Kalinin-úton meg-

kezdték új székházának építkezését, és ma már itt 19 millió kötet könyv, stb. és 2.5 millió vegyes aprónyomtatvány sorakozik a polcokon. A könyvtár reggel 9-től éjjel 11 óráig van nyitva. Termeiben egyidejűleg 1800 olvasó dolgozhat zavartalanul. Évenként 1,700.000 olvasó látogatja a könyvtárat. Forgalma meghaladja az évi 9 millió kötetet. Alkalmazottainak száma jelenleg 2000, ebből 1500 tudományos dolgozó; könyvtáros és bibliográfus. /B.S./

378.902/47/

Látogatás szovjet könyvtárakban. - WADOWSKI, J. - Bibliotekarz. 1957. 8. sz. p. 234-239. T:OSZK.

A lengyel könyvtáros elsősorban a szovjet könyvtáros-káderek magas szakképzettségével foglalkozik. E téren kiemeli a Moszkvai Könyvtárosképző Intézet munkáját. Az Intézetet 1930-ban hozták létre és fejlődése első szakaszában 15 főnyi személyzettel évi 60-70 könyvtárost képezett ki. 1934-ben megszervezték az aspiranturát is. Jelenleg 950 hallgatója van a könyvtártudományi szakon, /ebből 250 a gyermekkönyvtár szakon/, 450 a kulturális-művelődésügyi fakultáson. Az egyetemeken 36 aspiráns dolgozik.

Az intézet négy éves tanfolyamon főleg a közművelődési könyvtárak kádereinek képzését végzi. A hallgatók két éven át egy idegen nyelv elsajátításával is foglalkoznak. /B.S./

002.66/45/

A dokumentációs központ tízéves tevékenysége. Az elért eredmények és a jövő kilátásai. - SCORTECCI, A.; BRICARELLI - Metallurgia ital., 49.k. 4.sz. 1957. ápr. p.271-274. T:OMK.

1945 év végén indult meg az olasz kohászati egyesület dokumentációs tevékenysége. A kilenctagú bibliográfiai bizottság 1946-1953 működött, majd átalakult dokumentációs központtá. A bizottság feladata a kohászati irodalom osztályozásának kidolgozásán kívül az olasz kohászati bibliográfiai közlemény kiadása volt. A DK beosztása nem elégíti ki teljesen a kohászati kívánalmakat, ennek pótlása kíván lenni az A.I.M. kohászati osztályozórendszere. A többszöri javítások után 1954-ben azt fogadták el az olasz koházat hivatalos osztályozó rendszerül. A bibliográfiai közleményeken túlmenően, a nemzetközi dokumentációs irodalomba is bekapcsolódtak /1955 Brüsszel/. Megszervezték a fordítási szolgálatot. A dokumentációs központ felállításával szervesen vették fel a nemzetközi könyvtári, ill. dokumentációs szervezetekkel a kapcsolatot. Az ASM/SIA osztályozórendszerét az olasz kohászati lapokban is igyekeztek terjeszteni.

ni. Ez a rendszer az utóbbi években különben is egyre inkább terjed a kohászati intézetek, egyesületek és a nagy kohászati üzemek könyvtárihálózatán és dokumentációs kiadványain keresztül. A dokumentációs központ kiépítette az együttműködést az ASM megfelelő szerveivel is. Megállapítható, hogy a kohászati irodalom világviszonylatban történő dokumentációja terén a dokumentációs központ ma már jelentős tényező. A jövő tervei az eddigi eredményeken túlmenően kiszélesedő tevékenységet ígérnek. A publikációs tervek közül kiemelendő egy kohászati szótár kiadásának terve.
/V.G-né./

- x -

A miskolci II. Rákóczi Ferenc Könyvtár ez év márciusától új szolgáltatást nyújt olvasóinak, a dokumentációt - mely munkaterületen hazánkban ezideig csak az országos és tudományos könyvtárak fejtettek ki tevékenységet.

A könyvtár husz témakörre vonatkoztatva (ebből 7 műszaki) kéthavonként figyelőszolgálati tájékoztatót küld ki - sokszorosított kartonokon - azoknak az olvasóknak, akik igényüket erre bejelentik. A tájékoztatásnál csak olyan szakkönyveket vesznek figyelembe, mely a miskolci könyvtár állományában megtalálható, míg a folyóiratoknál azokra is kiterjed a tájékoztatás, melyek Borsodmagye üzemi, műszaki, vállalati és egyéb könyvtárainak rendszeresen járnak. A tájékoztató szolgálat segédeszközei: - az 1957. évben elkészült megyei központi folyóirat katalógus, mely közel ezer hazai és külföldi szaklap és folyóirat lelőhelyét tünteti fel, - továbbá az év elsőnegyedében elkészült cikkatalógus, mely a Magyar Folyóiratok Repertóriumára és az Országos Műszaki Könyvtár "Műszaki Lapszemléiben" feltüntetett cikkeket tárja fel.

A tájékoztató szolgálaton kívül külön irodalomkutató is végez a könyvtár, akár intézmények, akár magánosok kérésére. Az irodalomkutató bármilyen témakörre kiterjed, és nemcsak a II. Rákóczi Könyvtár anyagára szorítkozik, hanem igyekszik lehetőleg részletes bibliográfiákat adni. Az irodalomkutatót nagyban elősegíti az a jó kapcsolat, melyet a miskolci könyvtár az országos nagy könyvtárakkal létesített, továbbá a tudományos könyvtárak által nyújtott könyvtárközi kölcsönzés.

x - x - x